

LIFE+ TOGETHER FOR NATURE

samen werken aan herstel van heidelandschap

LIFE+ TOGETHER FOR NATURE

samen werken aan herstel van heidelandschap

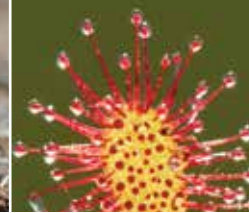
TOGETHER?

'**TOGETHER**' staat voor TO GET HEath Restored: we zetten in op het herstel van het heidelandschap in het gebied Lommelse Sahara - Riebosserheide - Blekerheide. We, dat zijn de vier projectpartners (Agentschap voor Natuur en Bos, stad Lommel, inverde en Sibelco), samen met alle belanghebbenden.

Heidegebieden en de typische soorten die je er vindt, zijn de laatste decennia sterk achteruitgaan. Niet alleen in Vlaanderen maar ook in de rest van Europa. In het noorden van Lommel bevinden zich in het natuurcomplex Lommelse Sahara - Riebosserheide - Blekerheide nog enkele mooie stukjes heide die we willen uitbreiden en met elkaar verbinden.

Daarnaast staat de naam TOGETHER ook voor samenwerking. Samenwerking tussen organisaties, tussen overheden en tussen mensen. Allemaal met het gezamenlijk doel de natuur herstellen, beschermen en in de kijker plaatsen.

NATUUR ONDER DRUK

De Lommelse heide is gekenmerkt door zeer bijzondere natuur. Maar er zijn heel wat factoren die het voortbestaan van deze waardevolle natuur bedreigen. De stukjes heide liggen sterk versnipperd en geïsoleerd tussen grote percelen naaldbos en landbouwgebieden. Deze versnippering vormt een probleem: planten- en diersoorten kunnen zich hierdoor moeilijk verspreiden van het ene stukje heide naar het andere.

In de bossen groeit bovendien veel uitheemse Amerikaanse vogelkers. Doordat deze boomsoort sterk woekert vormt hij (zeker op de arme zandgronden in het projectgebied) een grote bedreiging voor de natuurlijke soortenrijkdom en de stabiliteit van de bossen.

GROOTSCHALIG NATUURHERSTEL VIA LIFE+

Om het hoofd te bieden aan deze bedreigingen en om van dit waardevolle gebied Europese topnatuur te maken, zijn grootschalige herstelwerken nodig. Het is uit deze opportuniteit dat de huidige samenwerking tussen de vier projectpartners is ontstaan. De Europese commissie besloot om via het Life+ fonds mee te investeren in het project. Tussen oktober 2013 en oktober 2017 zal € 1.447.117 in de natuur geïnvesteerd worden. De helft hiervan wordt bijgedragen door de projectpartners, andere helft door Europa.

LIFE+ TOEGEHOORIG VOOR NATURE

samen werken aan herstel van heidelandschap

SITUERING

GEPLANDE WERKEN

Uitbreiding heidegebied Riebos 1

Aansluitend bij het heidereservaat Riebos wordt een stuk van het naaldbos gekapt en omgevormd naar heide. Op die manier vergroot de oppervlakte heidegebied zodat ook de meest kwetsbare soorten duurzaam in stand gehouden kunnen worden.

Omvorming naaldbossen naar natuurlijke bossen 2

Een deel van de naaldbossen wordt gekapt en in plaats van de naaldbomen worden inheemse loofboomsoorten aangeplant, zoals eik. Op andere gekapte stukken streeft men er naar dat het natuurlijke bos spontaan teruggroeit.

Omvorming voormalige landbouwterreinen naar heide 3

Door jarenlange bemesting zijn de vroegere landbouwbodems zeer voedselrijk. Zo'n bodem is niet geschikt voor spontaan heideherstel. Eerst moeten de hoge concentraties voedingsstoffen in de bodem teruggedrongen worden.

Uitbreiding heidegebied Blekerheide 4

Aansluitend bij het heidereservaat Blekerheide wordt een stuk van het naaldbos gekapt en omgevormd naar heide. Net zoals op de Riebosserheide vergroten we zo oppervlakte heidegebied.

Aanleggen begrazingsrasters 5

Door bepaalde stukken te laten begrazen door schapen zorgen we er voor dat de heide niet opnieuw uitgroeit tot bos.

Aanleg van een heidecorridor doorheen het bos 6 en op de Sahara 7

Doorheen het bos wordt een brede strook gekapt om zo de gebieden Blekerheide en Riebos weer met elkaar te verbinden. Typisch heidesoorten voor wie het dichte bos een belangrijke barrière vormt zullen hierdoor weer vrij kunnen groeien tussen beide gebieden. Ook in de Sahara zal dit op kleinere schaal gebeuren tussen de daar aanwezige heidegebieden.

Op de website kan je de geplande werken op de voet volgen >> www.togetherfornature.be/het-project/geplande-werken

LIFE+ TOGETHER FOR NATURE

samen werken aan herstel van heidelandschap

DOELSOORTEN

In het projectgebied vinden we verschillende soorten landschap terug: vochtige heide en waterpartijen, droge heide en boscomplexen. In elk van deze drie komen typische planten- en diersoorten voor.

Vochtige heide en waterpartijen

Naast dopheidevegetaties met Klokjesgentiaan, Moeraswolfsklauw en Kleine zonnedauw worden bijvoorbeeld Gladde slang en sporadisch Gentiaanblauwtje waargenomen. Verder zijn vogelsoorten zoals Blauwborst en Rietgors vermeldenswaard binnen de Vlaamse context.

De Gladde slang en de vlindersoort Gentiaanblauwtje gelden als belangrijke kwaliteitsindicatoren voor de aanwezige heidegebieden.

Droge heide

Soorten zoals Dwergviltkruid, Veldleeuwerik, Boomleeuwerik, Nachtzwaluw, Geelgors, Roodborsttapuit, Gladde slang, Levendbarende hagedis, Heivlinder en Lentevuurspin geven duidelijk aan dat de droge heidehabitats nog kwaliteit bezitten en nog veel beter kunnen worden indien werk gemaakt wordt van uitbreiding en herstel. Een aantal van deze soorten is op Vlaams niveau bedreigd en/of heeft recent nog een sterke achteruitgang gekend.

Boscomplexen

Binnen de boscomplexen is de natuurwaarde eerder beperkt door het jong en homogeen karakter en de aanwezigheid van de Amerikaanse vogelkers. De beperkte natuurwaarde blijkt onder meer uit de zeer algemene vogelsoorten die er voorkomen, zoals Goudhaantje, Kuifmees en Zwarte mees, alle drie typisch voor naaldbossen. Toch treffen we ook enkele bijzondere soorten aan, zoals Matkop, Havik en Zwarte specht. Bovendien stellen we plaatselijk ook al een mooie evolutie vast naar gemengde bossen met meer structuur. En deze evolutie willen we met dit project nog een extra duwtje geven.

TOEKOMSTBEELD

Zo hopen we dat het projectgebied er binnen enkele jaren uit zal zien.

*samen werken
aan herstel van
heidelandenschap*

Het Life+ project TOGETHER
speelt zich af in Bosland.

bosland
dromen tussen bomen

Meer informatie over het Life+ project TOGETHER
www.togetherfornature.be

Een project van het Agentschap voor Natuur en Bos, stad Lommel, Sibelco en inverde

Agentschap voor
Natuur en Bos

forum voor groenexpertise

SIBELCO
EUROPE

Lommel
PURE ENERGIE

Het project kan rekenen
op steun van de Europese
Unie via de Life+ subsidies

NATURA 2000

Life